

«رابیرت کرلی» سال ۱۹۲۶ له‌تالینتونی ماساچوسیتدا له‌دایک بوو، به‌مندالی باوکی وچاوی چه‌په‌له‌ده‌ست د‌ه‌دات، له‌سالی ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۶ له‌زانکوی هاروارد بووه‌له ۱۹۴۹ دا له‌گه‌ل ویلیام کارلوس ویلیامز و ئیزراپاونددا هاوکاری له‌ده‌بیبی خوی ده‌ست پی‌ده‌گا، پاشان له‌گه‌ل چارلز ئولسونی شاعیردا سال ۱۹۵۴ گروویکی شاعری به‌ناوی «کوستانی...» لاپه‌ری ۱۴

دوشنبه ۴ مهر ۱۳۸۴ | ۲۱ شعبان ۱۴۲۶ | ۲۶ سپتامبر ۲۰۰۵

روز هه‌لات

فرهنگی اجتماعی اقتصادی

Rojhelat Independent Weekly

وه‌رگیران؛ خه‌سارناسی و میژوو

ره‌نگه ئوکتاڤیوپان کاتیک که وتی: «جیهانی ئه‌مروژی ئیمه جیهانی وه‌رگیرانه، ئیمه تاینه‌قا‌قه وه‌رگیراندا نوقمین» به‌وتی وه‌یه‌وه‌سه‌لماندیبتی که به‌شیک له

سال دوم | شماره‌ی ۴۰ | ۱۶ صفحه | ۱۰۰ تومان

برای دومین سال پی‌پی از سوی وزارت علوم:

تعطیلی زبان کردی

متقاضیان شرکت در دانشگاه‌ها در دفترچه‌ی انتخاب رشته در سال تحصیلی جاری حق انتخاب رشته‌ی زبان و ادبیات کردی را با کد ۱۴۴۴ ندارند. سازمان سنجش کشور برای دومین سال پی‌پی و بنا بر اعلام معاونت آموزشی وزارت علوم انتخاب رشته‌ی زبان و ادبیات کردی را در دفترچه‌ی انتخاب رشته‌ی آزمون سراسری ممنوع کرد. این کار در حالی صورت می‌گیرد که سال گذشته وزارت علوم، تدریس رشته‌ی زبان و ادبیات کردی را در سطح کارشناسی در دانشگاه‌هایی که آمادگی خود را برای این کار اعلام کنند به تصویب رساند. پس از این مصوبه دانشگاه کردستان آمادگی کامل خود را برای پذیرش دانشجو در این رشته اعلام کرد اما در همان سال سازمان سنجش با دستور خود وزارت علوم به

فیرکاری هاوچهرخ
وانه‌ی «زمانی کوردی»
خویندنی زمانی کوردی بو راهیزانی ناسنامه‌ی که‌سه‌کی و فه‌ره‌ه‌نگی خویندکاره.
گه‌شه‌دانه به توانای بیرکردنه‌وه، نافراندن، شیکاری و هه‌ئوئست وه‌رگرتن.
هه‌روه‌ها بو پی‌شکه‌وتتی خویندکاره له خویندندا و پته‌وه کردنی توانای دانوستاندنیته‌ی له‌گه‌ل خه‌لکدا.
گه‌ر بیته‌سه‌ر ناسنامه‌ی که‌سه‌کی و هه‌ستی هاوکۆبی نه‌وا زمان سه‌نگی تاییه‌تی هه‌یه. ویکچوون و جیاوازی مروف - وه‌ک که‌سایه‌تی، پاشخان، زایه‌ند و خولیا - له زماندا ره‌نگ ده‌ده‌نه‌وه. خویندنی زمانی کوردی بو نه‌وه‌یه خویندکار به‌گوتن و نووسین فیری دهرپرینی جوان و دروست بیته و هه‌روه‌هاش فیر بیته زمانی ناخافتن و نووسینی خه‌لکی دیکه تی بگات.
زمان و نه‌ده‌ب بواریکن بو دهرپرینی ناسنامه‌ی فه‌ره‌ه‌نگی. ناشنابوون به‌زمان، نه‌ده‌ب و وینه‌کاری ری پوهو و پکان و فراژووتتی که‌سه‌کی هه‌موار ده‌کات. خویندنی زمانی کوردی هه‌ول ده‌دات دهره‌فات بو خویندکار خوش بکات به‌رانبه‌ر میراتی فه‌ره‌ه‌نگیمان هه‌ئوئست وه‌رگیریت.
له سویدیه‌وه، بو فیرکاری کوردستان، کراوه به کوردی
www.komak.nu

سیاست بخشنده

فرهاد امین‌پور

حضور جلال طالبانی به‌عنوان رییس‌جمهور عراق در عالی‌ترین نهاد بین‌المللی (سازمان ملل متحد) و قدرتمندترین مرکز سیاسی جهان (کاخ سفید) واقعیت سیاسی کردها را به مرحله‌ای بی‌مانند در طول تاریخ مبارزاتشان وارد ساخته و قدرت آن‌ها را تا سطح قابل قبولی ارتقا بخشید. کردها اکنون علاوه بر پشت سرگذاشتن نگرانی‌هایی از جنس برخورد‌های خشن نظامی، آوارگی، نسل‌کشی و... با اندیشیدن به تثبیت فدرالیسم به‌عنوان مهم‌ترین دستاورد خود در یک و نیم دهه‌ی گذشته، می‌توانند به کسب موقعیت‌های سیاسی مناسب‌تر نیز بیندیشند. بی‌شک چنین وضعیتی قبل از هر چیز حاصل نگاه جدید به سیاست و کارکردهای آن است. کردهای عراق در دهه‌ی گذشته و پس از به دست آوردن یک خودمختاری نسبی، به تدریج موفق شدند واقع‌بینی و واقع‌گرایی سیاسی را در میان خود گسترش داده و رادیکالیسم برآمده از واقعیت‌های دردناک گذشته را تا حد زیادی تعدیل کنند. اگرچه سیاست هرگز نمی‌تواند در برارنده‌ی غایت نهایی آرزوهای انسانی باشد اما کردها توانستند با درک اقتضای انضمامی بودن کنش‌های سیاسی و نزدیک ساختن این کنش‌ها به گفتمان سیاسی در حال گسترش در منطقه‌ی خاورمیانه، به کسب دو مفهوم «امنیت بیرونی» و «تفاهم درونی» برای رسیدن به «خیر مشترک» چون هدف امر سیاسی بپردازند. کردهای عراق با درک به موقع گفتمان سیاسی در حال گسترش در عرصه‌ی بین‌المللی (دمکراسی) و هم‌سو کردن اهداف و خواسته‌های خود با اهداف و خواسته‌های مجری برتر این گفتمان (آمریکا) موفق شدند به یک امنیت نسبی بیرونی دست پیدا کنند. از سوی دیگر برای گسترش و ماندگاری این امنیت به تجدیدنظر در روابط درونی خود پرداخته و سعی کردند «تفاهم» را در این عرصه نیز پیگیری کنند. نزدیک شدن مواضع دو حزب عمده‌ی اتحادیه‌ی میهنی و دمکرات برای پایان دادن به حاکمیت دوگانه بر کردستان مؤید این موضوع است. اکنون آن‌ها به‌خوبی می‌دانند که امنیت بیرونی و تفاهم درونی بدون همسرایی یکدیگر امکان‌پذیر و ماندگاری «خیر مشترک» را با تهدید روبرو خواهد ساخت. اینک به‌خوبی بر آنان آشکار شده‌است که در عرصه‌ی سیاست، فقط از زاویه‌ی اخلاقی به رابطه‌ی وسیله و هدف نگریستن، جز محکوم شدن به ناتوانی و قرار گرفتن و ماندن در وضعیت زیانبار «اعتراض همیشگی» نتیجه‌ای نخواهد داشت. ستایش‌گران ایدئولوژی‌های ریز و درشت که همواره و به‌صورت پنهان و آشکار خشونت را دیک می‌کنند و سرشت امر سیاسی را به چارچوب‌های رؤیایی خود محدود می‌سازند این بار نیز از محافل شان (روم‌های اینترنتی) بر همه چیز تاختند و دستاوردهای عینی و قابل دفاع را (از تثبیت صریح فدرالیسم در قانون اساسی تا حضور مقتدرانه در آمریکای بی‌ارزش خواندن و بار دیگر فقر نظری و فهم محدودشان از واقعیت سیاسی را آشکار کردند. غافل از این‌که در جهان کنونی برای رشد و توسعه‌ی امر سیاسی جز تبدیل سرشت واقعی آن به موضوع شناخت راه دیگری وجود ندارد؛ شناختی که تبعات مستقیم و غیرمستقیم آن تغییر وضع موجود و بهبود شرایط زندگی است. هیچ هدفی به سادگی و به این دلیل که آرزومند دست یازیدن به آن هستیم خود به خود تحقق نخواهد یافت بلکه مستلزم تلاش‌هایی عینی و متعارف است که هم قواعد بازی را به‌خوبی بشناسد و هم با پایبندی به آن درصدد کسب نتیجه مناسب‌تر برای خود باشد. در دوردست‌ها نشستن و به لطف تکنولوژی مجازی از رؤیاهای افسانه‌ای دم زدن و تمامی تلاش‌ها و دستاوردها را به‌سخره گرفتن، پیشه‌ی آثانی است که فعالیت سیاسی را نابودی همه چیز برای رسیدن به آرزوهای شان معنی می‌کنند.
تردید نیست که امروز کردهای عراق در وضعیت سیاسی مناسبی به سر می‌برند به طوری که دستیابی به بخش اعظم خواسته‌های شان از سوی تمامی گروه‌های سیاسی این کشور بر حق خوانده شده‌است. اما این موضوع نمی‌تواند به معنی پایان همه چیز یا پیشنهادی برای عدم خوانش و نقد عملکرد مجریان سیاسی این منطقه تازه در «متن» قرار گرفته‌ی جهان باشد. قطعاً رهبران سیاسی کرد باید هم ظرفیت نقدپذیری خود را افزایش دهند و هم برای عقب‌نماندن از گفتمان در حال گسترش دمکراسی، در برابر تمامی ابعاد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن تمکین کنند. پذیرش این دو ویژگی دامنه‌ی امر سیاسی را تا دورافتاده‌ترین لایه‌های جامعه گسترش داده و با تبدیل آن به عرصه‌ی مشارکت همگانی، امنیت بیرونی را نیز به‌طور قابل ملاحظه‌ای افزایش خواهد داد. کردهای عراق شعار دمکراسی را نباید تنها به ابزاری برای تعامل با گروه‌های قومی و مذهبی رقیب تبدیل کنند بلکه باید فرهنگ آن‌را در درون ساختارهای اجتماعی خود نهادینه ساخته و عناصر منقبض، سنتی و سخت‌حاکم بر امور سیاسی و اجتماعی را منعطف نمایند. سلاح دمکراسی یگانه سلاح پیروزی بر دشمنانی است که حقوق تاریخی و انسانی دیگران را به رسمیت نمی‌شناسند.

خه‌یالی / عه‌قلانی

سروش و پو‌ست مودیر نیته
لاپه‌ری ۱۰

آوارگان کرد ایرانی

در هه‌ولیر
صفحه‌ی ۲

ئه‌ده‌بی شار،

ئه‌ده‌بی شاره‌دی
لاپه‌ری ۱۲

تشکیل جبهه‌ی متحد کرد

عملی نیست
صفحه‌ی ۳

به‌خیر بین

بو‌به‌رزه‌خ
لاپه‌ری ۱۵

کردستان

و حق توحش
صفحه‌ی ۳

حکومت له‌کویه‌؟

لاپه‌ری ۱۵

آغاز پروازهای

هه‌ولیر - فرانکفورت
صفحه‌ی ۵